

Slovenian puheenjohtajuuskausi Euroopan unionissa 2008

**Seitsemäs köyhyyttä kokeneiden
eurooppalainen tapaaminen**

Brysselissä 16. – 17. toukokuuta 2008

Neljä pilaria taistelussa köyhyyttä vastaan

Sosiaalipalvelut

Asuminen

Vähimmäistulot

Yleishyödylliset palvelut

Sisällysluettelo

Johdanto

Ms Vesna LESKOŠEK, *Sosiaalityön tiedekunta, Ljubljanan yliopisto, Slovenia* 3

Yleiskatsaus

Seitsemännen tapaamisen puitteet 3
Slovenian EU-puheenjohtajuuden lausunto EU:n neuvostolle 6
Eurooppalaiset tapaamiset, etenevä prosessi 11

[Avajaisistunto

Ms Marjeta COTMAN, *Slovenian työ- perhe- ja sosiaaliministeri*
Mr Jérôme VIGNON, *Euroopan komission sosiaalisen suojelun ja integraation yksikön johtaja*
Mr Jean-Marc DELIZEE, *Belgian köyhyyden vastaisen taistelun valtiosihteeri*
Ms Salomé MBUGUA, *valtuutettu 6. Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaisessa tapaamisessa vuonna 2007*

Työryhmät

Vähimmäistulot
Asuminen
Sosiaalipalvelut
Yleishyödylliset palvelut
Työryhmien raportit – Kommentit – Keskustelu

Päätösistunto

Mr Vladimir ŠPIDLA, *Euroopan työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvokomissaari*
Ms Romana TOMC, *Slovenian työ- perhe ja sosiaaliministeriön valtiosihteeri*
Mr Martin HIRSCH, *Ranskan köyhyyden vastaisen aktiivisen solidaarisuustyön johtaja*

Mr Marian HOŠEK, *Tšekin työ- ja sosiaaliministeriön sosiaali- ja perhepolitiikan apulaisministeri*
Ludo HOREMANS, *EAPN:n puheenjohtaja**

*[suluin merkittyä osaa ei käännetty]

JOHDANTO

Taustaa

Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiset tapaamiset aloitti Belgia vuonna 2001, ja ne ovat kuuluneet kiinteästi Euroopan unionin toimintasuunnitelmaan, agendaan, vuodesta 2003.

Joukko köyhyyttä kokeneita ihmisiä kokoontui Brysselissä seitsemännen kerran 16. ja 17. toukokuuta 2008. Tapaamiseen osallistui 124 köyhyyttä ja syrjäytymistä kokenutta valtuutettua 26 maasta sekä 90 kutsuvierasta jäsenmaiden ministeriöistä, EU:n elimistä, kansalaisjärjestöistä, akateemisesta elämästä ja ammattiliitoista.

Puheenjohtajamaa Slovenia ehdotti tapaamiselle neljä aihetta – sosiaalipalvelut, yleishyödylliset palvelut, asuminen ja vähimmäistulot – köyhyyden vastaisen taistelun keskeisiksi pilareiksi, jotka liittyvät palapelin palojen tavoin toisiinsa.

Valtuutetut olivat valmistautuneet tähän 7. tapaamiseen esittämällä samat kolme kysymystä jokaisesta neljästä aiheesta (sosiaalipalvelut, yleishyödylliset palvelut, asuminen ja vähimmäistulot):

- Mikä toimii?
- Mikä ei toimi?
- Miten tilannetta voi parantaa?

Avajaistäysistunnon jälkeen valtuutetut jakautuivat seitsemäksi työryhmäksi, joissa puheenvuorojen ja keskustelun pohjana käytettiin kansallisten valtuuskuntien tekemää valmistelupohjatyötä. Työryhmät päättivät työnsä suosituksiin, jotka raportoitiin täysistunnossa. Sen jälkeen näitä yhdessä hiottuja ehdotuksia kommentoitiin ja käsiteltiin.

Tässä raportissa ovat ensin tiivistettyinä valtuutettujen tärkeimmät viestit tapaamiselle, sen jälkeen edellisten tapaamisten tulokset, avajaistunnon puheet, yhteenveto työryhmiltä otteineen kansallisesta valmistelutyöstä, ehdotukset ja suositukset, joukko täysistuntokommentteja ja -keskusteluja sekä lopuksi päätöspuheet.

Seitsemännen tapaamisen puitteet

Ms **Vesna LESKOŠEK** (7. tapaamisen puheenjohtaja) Ljubljanan yliopiston sosiaalityön tiedekunnasta toivotti osanottajat tervetulleiksi ja asetti tapaamiselle puitteet kiteyttämällä sen neljän aiheen pääkohdat.

Sosiaalipalvelut toteuttavat hallitusten politiikkaa kansallisella tai alueellisella tasolla. Nämä politiikat mahdollistavat tai estävät pääsyn palveluihin ja ohjelmiin, ja tärkeää tässä on palvelujen fyysinen saavutettavuus, esim. julkinen liikenne, palvelujen läheisyys ja rakennussuunnittelusta johtuvat esteet. Tärkeää on myös sosiaalinen saavutettavuus eri käyttäjäryhmien kannalta. Tärkeä saavutettavuusnäkökohta on lisäksi byrokratiasta johtuvat esteet, jotka heijastavat usein sosiaalisten oikeuksien vähentämiseen tähtääviä

strategioita. Yhtenä tekijänä on myös ihmisten kohtelu: leimataanko heidät sosiaalisiksi ongelmaksi, ei-aktiiviseksi, tyhmiksi, kykenemättömiksi huolehtimaan itsestään ja vastuuttomiksi? Vai rohkaistaanko ihmisiä kehittymään, laajentamaan kykyjään? Pyritäänkö sosiaalipalveluilla poistamaan osallisuuden esteitä ja kohtelevaan palvelujen käyttäjiä kunnioittavasti ja ihmisarvoisesti? Sosiaalipalveluja voidaan myös yksityistää, mikä usein merkitsee, etteivät ne ole jokaisen ulottuvilla samoilla ehdoilla ja että voitontavoittelu asetetaan ihmisarvon edelle.

Vähimmäistulot ovat pääpilareita köyhyyden vastaisessa taistelussa, arvokkaan elämän mittari. Tästä syystä käydään laajaa keskustelua siitä, mitä on arvokas elämä ja miten se voidaan taata. Oikeus sosiaalietuuksiin on saavutettu työntekijöiden taistelulla ja siksi ne on jaettava oikein. Ihmiset, jotka eivät tai eivät enää pysty huolehtimaan itsestään ovat oikeutettuja näihin etuuksiin. Tätä ei aina oteta huomioon, ja yleisesti valitetaan, että ihmiset tulevat riippuvaisiksi etuuksista eivätkä enää motivoitu hakemaan työtä. Tällaiset keskustelut voivat johtaa etuuksien lakkauttamiseen tai supistamiseen ihmisten painostamiseksi hakemaan työtä. Mutta kokemus osoittaa, että etuuksien supistaminen itse asiassa lisää köyhyyttä lisäämättä silti työllisyyttä. Kulttuurin ja talouden edistys asettaa arvokkaalle elämälle korkeampia tavoitteita, joihin kaikki ovat oikeutettuja riippumatta siitä, saavutetaanko ne työllä vai ei. Ihmiset eivät ole itse valinneet köyhyyttään. Köyhyyden syitä on etsittävä rakenteista, jotka nekin riippuvat poliittisista valinnoista. Siksi valtio on velvollinen vastaamaan siitä, että ihmiset voivat viettää ihmisarvoista elämää. Vähimmäistulojen takaaminen on tehokas keino tähän suuntaan. On myös korostettava, että kasvavia ihmisryhmiä kuten siirtolaisia, tilastoimattomia maahanmuuttajia, kodittomia ja muita vaadittuja asiapapereita vailla olevia jää sosiaalipalvelujen ulkopuolelle.

Asuminen ei ole vain sitä, että ihmisille annetaan katto pään päälle vaan myös että hänellä on turvallinen ja pysyvä koti. Koti tarjoaa yksityisen tilan, jossa ihminen voi säilyttää arvokkuutensa, palautua rasituksista, levätä, harrastaa, ylläpitää ihmissuhteita ja säilyttää muistoja siellä olevien esineiden kautta. Kaikki tämä edistää turvallisuutta ja pitää poissa ainaisen huolen olemassaolon perusasioista. Veden, sähkön ja lämmön saanti merkitsee, että aikaa ja energiaa riittää muuhun. Ilman näitä välttämättömyyksiä elämän perusehdoista huolehtiminen muuttuu päivittäiseksi taakaksi: miten pysyä puhtaana, missä nukkua, missä säilyttää henkilökohtaisia tavaroita, mistä saada voimia päivästä selviämiseen. Asuntopolitiikka on siksi tärkeimpiä asioita köyhyyden vähentämisessä, koska se antaa meille mahdollisuuden käyttää voimiamme muuhunkin kuin ruoan hankintaan, yöpymiseen jne. Kun meillä on talo jossa asua, voimme ajatella työn, koulutuksen ja taitojen hankintaa jne. Vuosikymmenten kokemukset ovat osoittaneet, etteivät asuntomarkkinat sinänsä takaa kelvollisia asuntoja köyhyydessä tai sitä lähellä eläville ihmisille. Valtioiden olisi siksi asuntopolitiikassaan tajuttava kuinka tärkeä ”koti” on jokaisen ihmisen elämässä. Valtioiden on kysyttävä itseltään, mitä kelvolliselta kodilta vaaditaan.

Kuten työryhmiä varten tehdystä pohjatyöstä ilmeni, ovat yleishyödylliset palvelut jossakin määrin köyhyyden piilevä pilari, sillä niiden vaikutuksia ei ole riittävästi tutkittu eikä niiden tärkeyttä yleisesti tajuta. Se, ettei tätä ole riittävästi tiedostettu, johtuu siitä, että sähkön ja veden puute rajoittuu usein eräisiin maaseudun ja syrjäytyneen laitakaupungin asukkaisiin, joiden suuria ongelmia ovat katon ja kunnallistekniikan puute. Tämä ongelma on äskettäin nostanut päätään maahanmuuttajien, vanhusten, romanien, asunnottomien ja muiden syrjäytyneiden huonokuntoisilla asuinalueilla. Yleishyödyllisiä palveluja ovat bussit

ja junat, jotka ovat tänä joustavan työllisyyden aikana välttämättömiä työnsaannin ja työssäkäynnin kannalta. Hyvin harva voi toivoa löytävänsä työtä kotikaupungistaan, ja yhä useammat joutuvat käyttämään päivittäin tunteja työmatkoihin. Nykyään myös kaupat näyttävät keskittyvän kauppakeskuksiin, jotka ovat usein kaukana asuinalueilta: julkinen liikenne on välttämätön niin kantakaupungissa kuin syrjäisissä esikaupungeissa asuville ja vieläkin tärkeämpi maaseudulla eläville, joiden vaikea päästä osallisiksi terveydenhoidosta ja koulutuksesta.

Kaikki nämä asiat edellyttävät laajaa keskustelua. Edelliset tapaamiset ovat osoittaneet, ettemme voi odottaa välittömiä tuloksia ja muutoksia; on kuitenkin tärkeää saada aikaan vuoropuhelu, jossa on mukana todellista köyhyyttä kokeneita ihmisiä ja toisaalta niitä, jotka suunnittelevat poliittisia ratkaisuja eriarvoisuuden vähentämiseksi. Uskon, että tämä tapaaminen on jo auttanut siihen suuntaan.

EU:n puheenjohtajan Slovenian ilmoitus EU:n neuvostolle (Luxemburg, 9. ja 10. kesäkuuta 2008)

EU:n puheenjohtajamaa Slovenia järjesti Euroopan komission, Belgian hallituksen ja Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston (EAPN:n) tuella Seitsemännen köyhyyttä kokeneiden ihmisten eurooppalaisen tapaamisen Brysselissä 16. ja 17. toukokuuta 2008.

Tapaamiseen osallistui 124 valtuutettua 26 maasta sekä 90 vierasta jäsenmaiden ministeriöistä, EU:n elimistä, kansalaisjärjestöistä, akateemisesta maailmasta ja ammattiliitoista.

Tämän vuoden tapaaminen keskittyi neljään pilariin köyhyyden vastaisessa taistelussa: yleishyödyllisiin palveluihin, sosiaalipalveluihin, asumiseen ja vähimmäistuloihin. Seuraavassa on joitakin valtuutettujen avainviestejä ja suosituksia 7. tapaamisesta.

Yleishyödylliset palvelut (SGI), jotka ovat ihmisten ulottuvilla ja joihin heillä on varaa, ovat välttämättömiä ihmisarvoiselle elämälle ja perusoikeuksien kunnioittamiselle. Monet valtuutetut kertoivat lisääntyneistä vaikeuksista näiden palvelujen saamisessa. Esimerkkinä mainittiin energiaköyhyys. Erityisesti oltiin huolissaan energian ja muiden hyödykkeiden hinnannousun vaikutuksista pientuloisiin. Valtuutetut eivät hyväksyneet pakkoa valita ruoan ja lämmön välillä. Valtuutettujen tärkeimpiä suosituksia olivat:

- Energian ja muiden peruspalvelujen saatavuus kohtuuhintaan on katsottava taattavaksi perusoikeudeksi.
- Jäsenmaiden on taattava, että kaikki pääsevät kohtuuhintaan osallisiksi välttämättömistä palveluista, esimerkiksi turvautumalla hintasäännöstelyyn, taattuun vähimmäispalvelupakettiin, katkosten kieltämiseen jne.
- Ehdotetussa energiankuluttajien oikeuksia koskevassa eurooppalaisessa peruskirjassa on oltava määriteltyjä sosiaalstandardeja, ja sen on oltava oikeudellisesti sitova. Peruskirjan on oltava väline kuluttajien suojelemiseksi.
- Energiaköyhyys on tunnustettava avainongelmaksi, jonka ratkaisemiseksi EU:n on ryhdyttävä yhteisiin ja kiireellisiin toimiin, varsinkin energianhintojen nousun vuoksi. Näillä toimilla on tähdättävä oikeudenmukaiseen hinnoitteluun ja energiatehokkuuteen, ja ne on yhdistettävä takeisiin riittävästä vähimmäistuloista.
- Asioista on tiedotettava ymmärrettävästi vastaanottajien ehdoilla ja kasvotusten eikä vain pienituloisia syrjivän elektronisen tiedottamisen avulla, mutta myös tavalla, joka takaa neuvonnan vapauden ja riippumattomuuden sekä tehokkaat valitusmenettelyt.

- Markkinoiden vapautumisen seuraukset, myös palveludirektiivin vaikutukset, on kiireellisesti arvioitava, jotta voitaisiin selvittää niiden sosiaaliset vaikutukset köyhyyttä ja syrjintää kokeneisiin.
- Köyhyyttä kokeneita ihmisiä on otettava mukaan yleishyödyllisten palvelujen kehittämiseen, toteuttamiseen ja arvioimiseen haluttaessa totuudenmukaisesti selvittää, missä määrin yleishyödylliset palvelut ja sisämarkkinoiden nykyinen toiminta tukevat sosiaalista osallisuutta.

Sosiaalipalvelut ovat välttämättömiä palveluja, jotka tukevat köyhyydessä elävien sosiaalista osallisuutta ja joiden on oltava kaikkien ulottuvilla, laadukkaita ja taattuja. Sisämarkkinaoikeuksia ei pidä asettaa perusoikeuksien edelle eivätkä ne saa vähentää jäsenmaiden velvollisuuksia järjestää kaikkien ulottuvilla olevia sosiaalipalveluja, jotka todella täyttävät paikallisyhteisöjen tarpeet. Oikeus toimeentulotukeen tunnustetaan EU:n perusoikeusasiakirjassa, mutta siitä on yhä vaikeampi päästä osalliseksi syrjivien kriteerien, sopimusten ja sanktioiden vuoksi. Valtuutettujen tärkeimpiä suosituksia olivat:

- Oikeus laadukkaisiin sosiaalipalveluihin on varmistettava.
- Sosiaalipalvelujen tulee olla kohtuuhintaisia, laadukkaita ja jatkuvia, ja niiden on tyydytettävä köyhyyttä elämässään ja muuttuvissa oloissa kokeneiden ja syrjäytyneiden todelliset ja kehittyvät tarpeet.
- Jokaisella on oikeus tasaveroiseen ja ihmisarvoiseen kohteluun ja sosiaalipalveluihin ilman minkäänlaista syrjintää.
- Viranomaiset ovat velvollisia jakamaan jokaiselle tietoja ja neuvoja pienituloisten ulottuvilla olevassa muodossa, ts. paikallisina palveluina.
- Mahdollisuuksia kohtuuhintaiseen ja laadukkaaseen terveydenhoitoon ja asumiseen on kiireellisesti lisättävä.
- On luotava eurooppalainen terveyden ja köyhyyden tarkkailuelin.
- Köyhyydessä elävät ovat huolissaan uudesta pyrkimyksestä kehittää yksilöllisiä sopimuksia asiakkaiden ja sosiaalipalvelujen tuottajien välillä. On varmistuttava siitä, ettei näihin sopimukseen sisälly syrjintää.
- Euroopan unionin on luotava laatustandardeja varmistaakseen, että jäsenmaat takaavat ihmisille kohtuuhintaisen pääsyn laadukkaisiin sosiaalipalveluihin.
- Jäsenmaiden hallitusten on taattava, että sosiaalipalvelut toimivat myös käytännössä EU-tason standardien mukaisesti.
- Sosiaalipalvelut on koordinoitava, toteutettava ja arvioitava paikallisella tasolla.
- Ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi on rakenteellisesti tuettava köyhyydessä elävien osallistumista kaikilla tasoilla. Osallisuudelle rakentuvan politiikan

kehittämisen- ja toimeenpanomalleja on aktiivisesti kehitettävä ja tuettava EU:n ja jäsenmaiden rahoitusmekanismien avulla.

Asuminen ja majoitus ovat perusoikeus, jonka EU:n on tunnustettava. Valtuutetut tähdensivät, että asuminen merkitsee enemmän kuin neljä seinää ja että ihmiset tarvitsevat hyvän ympäristön hyvine palveluineen elääkseen ihmisarvoisesti. He tähdensivät asunnottomien, huumeriippuvaisten ja mielenterveysongelmaisten asumisen erityisongelmia, mutta mainitsivat myös esimerkkejä onnistuneista – näiden ryhmien tarpeet huomioon ottavista – kansalaisjärjestöjen asuntohankkeista, joissa asianosaiset ovat suoraan osallisina.

Valtuutetut olivat erittäin huolissaan siirtolaisten asumisongelmista. Lisäksi todettiin, että vammaisilla on asumiseen liittyviä erityistarpeita, jotka on tyydytettävä, jotta he voisivat nauttia oikeudestaan itsenäiseen elämään. Samalla kuitenkin muistutettiin, että monissa jäsenmaissa asumisen kallistuminen ja siihen käytettävissä olevat varat ovat ongelma laajoille väestöryhmille. Vaikka asuminen tunnustettiin etupäässä jäsenmaiden ongelmaksi, toivottiin lisää yhteisiä EU-tason ponnisteluja asumisongelmien ratkaisemiseksi. Valtuutettujen tärkeimpiä suosituksia olivat:

- Kansalaisjärjestöjen ja asumisongelmien parissa toimivien mukanaolo on välttämätön, jotta asunnottomien ja asumisongelmaisten todelliset tarpeet voitaisiin tyydyttää.
- Asunnottomat tarvitsevat ehdottomasti taloudellista tukea voidakseen edustaa itseään ja auttaa kansalaisjärjestöjä asumisongelmien ratkaisemisessa.
- On kehitettävä strategioita ja kansallisia toimintasuunnitelmia asumiseen ja asunnottomuuteen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi.
- Asumisesta ja asunnottomuudesta on tultava teemavuoden painopisteitä EU:n osallisuusstrategiassa.
- Julkinen ja sosiaalinen asuminen ovat oleellinen osa onnistuneesta strategiasta asumisongelmien ratkaisemiseksi.
- Euroopan rakennerahastojen olisi kyettävä paremmin tukemaan kohtuuhintaista ja kestävästä asumista.
- Jäsenmaiden olisi asetettava prosenttitavoitteita asumiseen käytettäville oleville tuloille.
- Veropolitiikalla on vastustettava asuntojen tyhjilleen jättämistä sekä keinottelua asuntomarkkinoilla.
- Syrjinnän estäminen on ehdottoman tärkeää asunnon hankinnassa, ja EU:n lainsäädäntöä on tässä suhteessa vahvistettava ja sen soveltamista tarkasti valvottava.

Vähimmäistulohankkeita on oltava käytettävissä kaikissa EU:n jäsenmaissa. Ne on katsottava oikeudeksi, jolla tunnustetaan, että ihmisarvolla on hintansa ja että se on välttämätön sijoitus yhteiskuntamme tulevaisuuteen. Valtuutettujen tärkeimpiä suosituksia olivat:

- Vähimmäistulot on katsottava dynaamiseksi keinoksi, jota ahdingossa olevien on helppo käyttää elämänsä muuttamiseen.
- Vähimmäistulot ovat sijoitus ihmisten kohti ihmisten suurempaa osallisuutta samalla kun tunnustetaan, ettei työssäolo ole ainoa tie osallisuuteen.
- Valtuutetut vaativat parempaa tiedottamista vähimmäistuloista ja siitä, miten niistä pääsee osalliseksi. Hallintomenettelyjä on yksinkertaistettava, niiden läpinäkyvyyttä on lisättävä ja hakijoiden ihmisarvoa on kunnioitettava nykyistä paremmin (esimerkiksi niin, että hakemusten jättämiselle on vain yksi paikka ja ettei ihmisten tarvitse toistaa kertomustaan monta kertaa).
- Vähimmäistuloissa ei ole kyse vain rahasta, vaan myös siitä, että ihminen pääsee osalliseksi terveydenhoidosta, kulttuurista ja muista ihmisarvoiselle elämälle välttämättömistä voimavaroista.
- Vähimmäistulot on kytkettävä todellisiin elinkustannuksiin niin että otetaan huomioon hintojen nousu kunkin maan tason mukaisesti ja ihmisten käsitys todellisista tarpeistaan. Sosiaalialan kansalaisjärjestöillä on erityisrooli ihmisten saamisessa mukaan ihmisarvoisen elämän edellyttämän "välttämättömyystavarakorin" määrittelyyn.
- EU:n tulisi ajaa vähimmäistulojen tunnustamista eduksi ja voimavaraksi sen sijaan että niitä pidetään vain kuluina ja vältettävä vähimmäistulohankkeiden leimaamista "passiivisiksi toimiksi".

Valtuutetut vaativat näille neljälle pilarille näkyvyyttä taistelussa köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan. He pitivät myös tärkeänä, että tiedotusvälineet saataisiin mukaan levittämään oikeaa kuvaa köyhyyden todellisuudesta ja muuttamaan kielteisiä käsityksiä köyhistä "työtä vieroksuista laiskureina". Valtuutettujen mielestä on yritettävä saada köyhät itse mukaan näiden kielteisten stereotyyppien hälventämiseen ja tunnustaa heidän älynsä, hyödylliset kokemuksensa ja kykynsä tehdä rakentavia ehdotuksia.

Valtuutetut vaativat arviointityökalujen kehittämistä, jotta voitaisiin mitata tapaamisten välillä tapahtunutta kehitystä. He muistuttivat myös tarpeesta arvioida EU:n nykyisen osallisuusstrategian vaikutuksia valmisteltaessa vuonna 2010 vietettävää EU:n köyhyyden ja syrjinnän vastaista vuotta.

EU:n puheenjohtajan ehdotuksia:

Puheenjohtaja pitää köyhyyttä kokeneiden ihmisten osallistumista välttämättömänä ja vaatii suurempia ponnisteluja sen edistämiseksi.

Puheenjohtaja kehottaa jäsenmaita ottamaan vaarin 7. tapaamiseen osallistuneiden valtuutettujen viesteistä ja suosituksista vuosien 2008 – 2011 kansallisissa toimintasuunnitelmissa, kansallisissa uudistusohjelmissa ja aktiivista osallistumista koskevan tiedonannon edellyttämissä jatkotoimissa.

Puheenjohtaja kehottaa komissiota ottamaan 7. tapaamisessa esitetyt mielipiteet asianmukaisesti huomioon palveluja koskevassa työssä, tulevissa aktiivisen osallisuuden periaatteissa, Lissabonin strategian sekä sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskevassa avoimen koordinaation seurannassa ja sekä tulevaa sosiaalista Agendaa koskevissa ehdotuksissa.

Puheenjohtaja kehottaa kaikkia 7. tapaamisen osallistujia kertomaan mahdollisimman laajalti tapaamisen tuloksista ja kokemuksista ja korostamaan kuinka ne edistävät tietojen ja kokemusten vaihtoa sekä köyhyyden ja syrjinnän vastustamista kaikilla tasoilla samoin kuin poliittisten välineiden kehittämistä kohti köyhyyden ja syrjinnän poistamista.

Eurooppalaiset tapaamiset, etenevä prosessi

Euroopan unionin Lissabonin huippukokous (2000) päätti aloittaa eurooppalaisen strategian ”vaikuttaakseen ratkaisevasti köyhyyden poistamiseen Euroopasta vuoteen 2010 mennessä”. Yksi hyväksytyistä strategioista – köyhyyden ja sosiaalisen syrjinnän vastustaminen – on edistyksen avain tässä sitoumuksessa, ja siihen **on otettava mukaan kaikki osalliset, myös köyhyyttä kokeneet**.

Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiset tapaamiset kytkeytyvät tähän toimintaan ja ovat selvästi osa etenevää prosessia. Jatkotoimien ja valmistelujen sykli pyörii jokaisessa jäsenmaassa.

Mitä meille on jäänyt käteen edellisistä tapaamisista?

2001

Tähän työhön vuodesta 1994 osallistunut Belgian hallitus hyödynsi kokemuksiaan ja tarttui Euroopan unionin puheenjohtajana tilaisuuteen järjestämällä ensimmäisen köyhyyttä kokeneiden eurooppalaisen tapaamisen. Siinä tarkasteltiin neljää kysymystä: **asumista, terveyttä, koulutusta ja tuloja**.

Tärkein johtopäätös tästä ensimmäisestä tapaamisesta oli, että köyhyyttä kokeneilla ihmisillä on **tietoja ja asiantuntemusta syrjinnän analysoimiseksi ja että he aikovat osallistua yhteiskuntaan** ja omaan elämäänsä vaikuttaviin päätöksiin.

2003

Vuonna 2002 Belgian hallitus ehdotti 2. tapaamista – mihin puheenjohtajamaa Kreikka tarttuikin. EAPN:ää pyydettiin valmistelemaan sitä, mutta aika ei kunnolla riittänyt asian vaatimaan pohjatyöhön yhdessä valtuuskuntien kanssa. Aiheena olivat ”**hyvät osallistumiskäytännöt**”. Valmistelut ja työryhmät tuottivat **osallistumisprosessien malleja ja valtuutettujen vaatimuksen: köyhyyttä kokeneiden on voitava puhua kasvotusten poliittisten päättäjien kanssa itseään koskevista poliittisista ratkaisuista**.

Tämän vaatimuksen johdosta puheenjohtajamaa Kreikka ehdotti EU:n kesäkuun huippukokoukselle, että näistä eurooppalaisista tapaamisista tulisi samanlainen **toistuva prosessi** kuin sosiaalista osallisuutta koskevista pyöreän pöydän kokouksista.

2004

Irlannin puheenjohtajakaudella valittu aihe heijasti 2. tapaamisessa esitettyjä vaatimuksia ja tapaamisessa keskityttiin köyhyyttä kokeneiden ja poliittisten päättäjien vuoropuheluun otsikolla ”**Osallistuminen on kaksisuuntainen katu**”. Perinteiset roolit vaihdettiin ja ”**viranomaiset**” olivat nyt köyhyyttä kokeneiden ihmisten ”**vieraina**” ja työryhmissä suoraan tekemisissä valtuutettujen kanssa. Tapaaminen päättyi **avoimeen keskusteluun köyhyyttä kokeneiden ja poliittisten päättäjien paneelin välillä**.

Tilaisuudesta tehty DVD-levy tarjosi EAPN:n kansallisille verkostoille laajakäyttöisen työkalun tietoisuuden lisäämiseksi kansallisten ja alueellisten päättäjien keskuudessa.

2005

Luxemburg päätti puheenjohtajana tutkia **kuvia ja käsityksiä köyhyydestä**. Tapaamisessa tarkasteltiin erityisesti köyhyyttä kokeneiden tuomia mediatuotteita – tilkkutöitä, maalauksia ja valokuvia. Nämä luomukset koottiin näyttelyksi Glasgow'ssa pidettyyn pyöreän pöydän kokoukseen. Töistä julkaistiin lisäksi luettelo. Puheenjohtaja Luxemburg osoitti kesäkuussa EU:n ministerineuvostossa sitoumuksensa syvyyden ehdottamalla, että **kaikissa EU-maissa järjestettäisiin samanlaisia tapaamisia**.

Monet EAPN:n kansalliset verkostot alkoivat vähitellen järjestää samanlaisia tapaamisia kansallisella ja/tai alueellisella tasolla.

2006

Itävallan puheenjohtajakauden valmistelut käsittelivät köyhyyden ja syrjäytymisen kaikkia puolia teemanaan **"Miten selviämme arjesta?"** Valtuutettujen tekemä pohjatyö toi esiin **köyhyyttä kokeneiden omatoimisuuden ja tarmon**. Kukin köyhyyttä kokeneiden valtuuskunta laati julisteen ja esitti sen täysistunnossa: tämä olikin 5.tapaamisen unohtumaton kohokohta. Julisteet koottiin näyttelyksi, joka oli esillä Suomessa pidetyssä pyöreän pöydän kokouksessa, komission rakennuksessa huhtikuussa 2007 sekä ensimmäisessä köyhyyttä kokeneiden kansallisessa kokouksessa Britanniassa heinäkuussa 2007. Viidennen tapaamisen arvioinnissa ilmeni tarve tehdä tiliä viidestä ensimmäisestä tapaamisesta.

2007

Saksan puheenjohtajalla pidetty 6. tapaaminen päätti toimia tämän prioriteetin kanavana ja valitsi teemaksi **"Edistyksen lujittaminen, sopiminen seuraavista askeleista"**. Tapaamiseen osallistui 130 valtuutettua 27 maasta ja 97 Euroopan ja jäsenmaiden viranomaisten edustajaa 4. ja 5. toukokuuta Brysselissä. Valtuutetut ja vieraat valaisivat teemaa visuaalisten symboliesineiden avulla. Vähättelemättä sosiaalisella rintamalla saavutettua edistystä valtuutetut tähdensivät, että köyhyyden poistaminen vuoteen 2010 mennessä on epärealistista, koska on jo olemassa selviä merkkejä köyhyyden leviämisestä. Kuudes tapaaminen osoitti selvästi, että osallistumisprosessit laajentavat ja omalta osaltaan lisäävät käytännön mahdollisuuksia ihmisten **voimaannuttamiseen**. Lisäksi pantiin merkille, että yhdistykset ja viranomaiset toimivat entistä enemmän yhteistyössä ja että on olemassa tilaus jatkuvalla vuoropuhelulle kansallisella tasolla.